

Regeringen (Finansdepartementet, Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet)

Kraftigt ökade lokalkostnader för universitet och högskolor

Sverige och världen står inför stora utmaningar som kräver ny kunskap. Regeringen har därför satt som mål att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation. Högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation ska leda till utveckling av samhället, välfärden och näringslivets konkurrenskraft samt kunna möta såväl inhemska som globala större samhällsutmaningar.¹

En helt nödvändig förutsättning för att kunna bedriva högre utbildning och forskning i världsklass är god tillgång till infrastruktur, inklusive en god och ändamålsenlig lokalförsörjning.

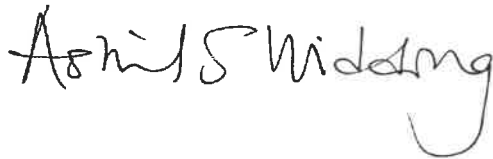
Universitet och högskolor äger inte sina egna lokaler utan hyr dessa av fastighetsägare, varav Akademiska hus är den klart största enskilda aktören. Hyreskontrakten som förhandlats mellan hyresvärd och hyresgäst, uppräknas i normalfallet årligen med motsvarande KPI-inflationen föregående år. KPI-inflationen har under 2022 ökat dramatiskt och Riksbanken prognosticerar en ökning med 8,6 % för 2022.²

Huruvida hela kontraktbeloppet är indexerat eller inte varierar från kontrakt till kontrakt. Tillsammans med tillkommande el- och mediakostnader kan man dock räkna med en tioprocentig ökning av hyreskostnaderna för Sveriges universitet och högskolor för 2023, vilka genomsnittligt motsvarar cirka 12% av ett lärosätes totala kostnader.

Tillsammans med en 8–9 procentig ökning av övriga driftskostnader vilka motsvarar cirka 20–30 procent av ett lärosätes totala kostnader, en förestående lönerörelse och en pris- och löneuppräknings på motsvarande 1,36 procent står universiteten och högskolorna inför en ohållbar situation, som riskerar en nedmontering av pågående forskning, uppsägningar och, kanske mest allvarligt, en avsevärd minskning av undervisningen för Sveriges studenter.

Förmågan att parera för den annalkande situationen varierar förstås mellan olika lärosäten, vilket gör det än viktigare för oss att samlat vända oss till regeringen.

Sveriges universitets- och högskoleförbund vill därför uppmana regeringen att tillskjuta medel till lärosätena motsvarande en tioprocentig ökning av lokalkostnaderna inför budgetåret 2023 som en permanent förstärkning för att kunna bibehålla nuvarande kvalitet i högre utbildning och forskning. Vi skulle i andra hand även välkomna en dialog kring kompensation av tidsbegränsad karaktär för att lärosätena ska ha förbättrade möjligheter att göra yteffektiviseringar och därigenom kunna minska sitt lokalbestånd.

Astrid Söderbergh Widding
Ordförande

Marita Hilliges
Generalsekreterare

¹ Jfr Regeringens proposition 2020/21:60: Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige, s. 13.

² <https://www.riksbank.se/sv/press-och-publicerat/nyheter-och-pressmeddelanden/pressmeddelanden/2022/stvrrantan-hojs-med-1-procentenhet/>